

ВОЛИНСЬКІ ЄПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину Помісну Українську
Православну Церкву!

Часопис Волинської єпархії
Київського Патріархату

№ 4 (149) квітень 2017 р.

ПАСХАЛЬНЕ ПОСЛАННЯ

високопреосвященнішого Михаїла,
Митрополита Луцького і Волинського,
боголюбивим пастирям, чесному чернецтву
та всім вірним Волинської єпархії
Української Православної Церкви
Київського Патріархату

Христос воскрес!
Дорогі брати і сестри!

*Чого шукаєте Живого між мертвими?
Нема Його тут, Він воскрес.*

Лк. 24, 5-6

Радісним привітанням наповнює нас ця хвилююча новина, яку найперше від ангела почули жінки-мироносиці, прийшовши за єврейським звичаєм помазати миром тіло померлого Ісуса. «Підійте швидше, скажіть ученикам Його, що Він воскрес із мертвих...» І від печери Гробу Господнього рушили вони у світ, аби з кожним поділитися цією ангельською звісткою.

Сьогодні православний світ святкує великий день Воскресіння Христового – як запоруку перемоги правди і світла, торжества життя над темними силами пекла і зла.

Першим словом воскреслого Ісуса Христа було – «Радуйтеся!» І це не тільки тому, що вірні побачили живим свого Вчителя, а й тому, що переможено смерть у людській природі. В особі воскреслого Спасителя людська природа визволилася від гріха і смерті. Ми повинні безмежно дякувати Богові за те, що Він Своїм воскресінням із мертвих утверджує в нас віру в наше безсмертя і в майбутнє блаженне життя.

Воскресіння Христове відкрило нам шлях до всезагального воскресіння. Тілесна смерть для нас стала тимчасовим явищем. Хресні страждання Ісуса Христа і Його воскресіння стали підґрунтям зіслання Святого Духа і заснування Церкви. Як нам сьогодні не радіти і не дякувати Богові за Його велику й жертвовну любов до нас, грішних! Адже любов Божа відродила нас для життя вічного.

Великодня радість, радість Воскресіння має бути в душі християнина завжди, але зберегти її може тільки чисте й непорочне серце. Духовна радість досягається ціною духовного подвигу. Та путь, якою вела нас свята Церква до світлого торжества Пасхи, є образ такого подвигу і сходження. У час Великого посту Церква закликала нас до покаяння в гріхах, до оновлення розуму й серця, повернення до свого Небесного Отця, до залишеної нами Отчої домівки. У дні Страсного тижня вона відкрила нам у хресних стражданнях і смерті безмірну любов Божу до грішної людини й тим нагадала нам, що людський рід може спастися тільки жертвовною любов'ю. Радість Воскресіння Христового – завершення і наслідок цього подвигу.

Воскресіння Христове є найсильнішим свідченням Божества Ісуса Христа, істинності Його вчення, спасенності Його смерті та величчя Його благодатних дарів. Якщо Христос воістину воскрес із мертвих, то це означає, що Він – Син Божий, істинний Бог наш і Спаситель.

Щоби звершити спасіння, Творець із великої Своєї любові приніс у жертву Самого Себе. Він перетерпів великі страждання, хресну смерть і воскрес на третій день. Тому для християн немає головнішої істини, як істина воскресіння Спасителя. У майбутньому всіх нас чекає загальне воскресіння. Після воскресіння Христа ті, що завершили земну путь у вірі й надії на Божу милість, не сходять до пекла, а йдуть до Царства Небесного, де нема ні скорботи, ні страждання, а вічне блаженне життя.

Ми віруємо, що Ісус Христос не тільки наш Божественний Вчитель, Він – Бог усемогутній, Який силою Свого Божества воскрес із гробу. Воскресіння Христове – найбільше чудо, яке здійснив Господь у дні Свого земного подвигу. Через тих, хто Його бачив, Він залишив свідчення істини Свого воскресіння. Бувши очевидцями, апостоли записали в Євангеліях і Посланнях про явлення воскреслого Христа, і радість бачення Його через Писання дійшла й до нас.

Сьогодні українська держава та її народ переживає нелегкі часи. Порушуючи міжнародні угоди, війська Росії стоять на території суверенної України. Ми молимося і надіємося, що влада Росії схаменеться і зупинить агресію проти нашої країни. Воскреслий Господь у сьогоднішній складний для Вітчизни час нехай береже нас у єдності й любові, благословить миром весь український народ. Уся наша надія – на Всевишнього, особливо у ці Великодні свята, коли Син Божий Своїм воскресінням засвідчив перемогу добра над злом, правди над неправдою.

Дорогі брати і сестри! Від усієї душі вітаю вас із Воскресінням Христовим. Зичу всім міцного здоров'я, родинного щастя. Щиро поздоровляю очільників Волинської обласної державної адміністрації, обласної ради, Луцьку міську раду, голів районних державних адміністрацій, міських, селищних і сільських рад зі святом Пасхи Христової та молитовно бажаю мудрості, злагоди, терпіння і допомоги Божої у відповідальному служінні своєму народові.

Нехай Ісус Христос, Який воскрес із мертвих, оберігає нас у єдності й любові, дарує нам пасхальну радість, пошле українському боголюбивому народові мир, а Українській Церкві – єдність.

Благодать Господа нашого Ісуса Христа нехай буде з усіма вами!

З ласки Божої
митрополит Луцький і Волинський

+ *Михайло*

Наша газета – у Вашу скриньку

Боголюб'язний читачу! Наш часопис – надійна підмога та корисний засіб у духовному житті православного християнина. Аби ця популярна волинська релігійна газета надходила Вам додому – випишіть її у будь-якому поштовому відділенні області, починаючи з будь-якого місяця.

Вартість одного примірника з доставкою – 2 грн 38 к. (без вартості приймання передплати). Індексу поштовою каталогі обласної періодики – 91241. Також «Волинські єпархіяльні відомості», радіо- й телепередачі та інші аудіо-, відео- і текстові документи, церковні новини тощо – в інтернеті за адресою: www.pravoslavivolyani.org.ua

ХРОНІКА

Ігуменя відвідала літургійно-музичний практикум

Намісниця луцького жіночого монастиря Святителя Василя Великого ігуменя Анастасія (Заруденець) взяла участь у першій модульній сесії літургійно-музичного практикуму, що проходив у Львові 17–19 лютого. Про це стало відомо з допису на сторінці хору «Клірос» у «Фейсбукі».

У заході взяли участь представники різних християнських конфесій. Навчально-практичний курс складався із лекцій, дискусій, літургійної молитви тощо. Учасники практикуму обмінювалися досвідом та ділилися корисними напрацюваннями й навчальними розробками.

Мета заходу – донести цінні скарби літургійної культури до широкого загалу Церкви. Організували його львівський літургійний центр «Передання» разом із патріаршою літургійною комісією Української Греко-Католицької Церкви.

Імпреза духовного живопису – в арт-галереї ЦУМу

На другому поверсі луцького центрального універмагу 20 лютого відкрито виставку полотен Володимира та Ярослава Жупанюків «Родинні традиції».

Володимир Григорович, лауреат обласної премії імені Йова Кондзелевича, – відомий у нашому краї майстер духовного мистецтва. Це не іконопис у прямому розумінні, це – релігійний живопис на іконографічні сюжети. Майстер переосмислює так звані ікони з життєм у картини-ікони із зображенням історичних подій. Тож навіть із такої точки зору його твори варті уваги шанувальників прекрасного.

«Волинська Богоматір», «Святий Миколай Чудотворець – покровитель Луцька», «Боремельський хрест», «Свята Волинь», «Отче наш», «І сотворив Бог чудо велике», «Пошана свят» пензля Жупанюка Старшого вражають філігранною роботою й досконалим опрацюванням історичних джерел.

Цікаві й пейзажі батька та сина, особливо ті, на котрих зображено церковну архітектуру.

Виставку, що триватиме до 20 квітня, влаштовано за підтримки Фонду Ігоря Палиці «Тільки разом» у рамках проекту «Арт-галерея». Це гарний задум – перетворити ЦУМ не тільки на осереддя торгівлі, а й вогнище високої культури, духовності.

У Луцьку відспівали бійця Максима Гринчишина

Чин похорону в кафедральному соборі Святої Трійці очолив митрополит Луцький і Волинський Михаїл 22 лютого. Із владикою служив декан протоієрей Микола Нецькар й інше духовенство головного храму епархії.

У проповіді високопреосвященний зазначив, що «важко говорити, коли проводиш людей, які не просто прожили життя, а робили великі подвиги... Важко вибрати слова, які би стали втіхою для родини, розумінням для нас із вами, повчанням для дітей... Ми ховаємо молоду людину, яка своїм життям визначила служіння народу, – підкреслив архієрей. – Він загинув не за мамин горід, не за дачу татову. Він загинув за цілісність і незалежність нашої української держави, здійснивши подвиг найбільший, який людина може здійснити в своєму житті: покласти душу свою за ближніх своїх». Також митрополит наголосив, що «це не просто похорон: провели і забули», це – «приклад служіння своїй Батьківщині, приклад праці заради своєї Батьківщини, заради своїх ближніх...». Тому ми розділяємо скорботу близьких. А в нашій пам'яті він залишиться прикладом «патріотизму, стійкості, героїзму. І хай цей приклад нас надихає до світлого розуму, великої любові, великої праці й захисту наших кордонів».

Потому на Театральній площі відбулася громадська панахида, де зібралися сотні лучан. По завершенні молитви звідси до Київського майдану вирушила піша хода з домовиною.

Похоронили героя на Алеї почесних поховань міського кладовища, що поблизу с. Гаразджа.

Віддати шану полеглому солдатіві

— 3 ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

17 квітня – преподобного Йосипа Багатохворобливого, Печерського

Святий Йосип жив у XIV столітті. У важкій недугі він звернувся з молитвою до Бога і дав обітницю: якщо Господь дарує йому здоров'я, то він буде спасатися в Києво-Печерському монастирі до кінця свого життя.

Молитву страждальця було почуто. Після одужання він, як і обіцяв, вступив до Києво-Печерської обителі, прийняв чернечий постриг і став старанно працювати в подвигах посту й молитви та з любов'ю служити братії.

Відомостей про дивовижні зцілення хворих через молитви преподобного історія не зберегла, але приклад вірності Йосипа обітниці, даній Богу, заслуговує на повагу і наслідування. Адже у Святому Письмі ми не раз зустрічаємо приклади прохання нужденних про допомогу і, в разі її отримання, – невдячності зі сторони поряткованих.

Такий яскравий приклад читаємо, коли Ісус іде від одного села до іншого й зустрічає десяток чоловіків, недужих на проказу. Деякі форми цієї хвороби поступово руйнують різні тканини організму, спотворюючи пальці рук і ніг, а також вуха (Числа 12:10–12). Згідно з Божим Законом, прокажений повинен був вигукати: «Нечистий! Нечистий!» – і жити окремо від громади (Левіт 13:45, 46).

Тому прокажені стоять на віддалі від Ісуса.

прийшли: голова ОДА Володимир Гунчик, секретар міської ради Юлія Вусенко, інші представники влади, близькі та рідні воїна, бойові побратими, громадськість.

Напередодні, 21 лютого, тіло військовослужбовця зустріли на кордоні області, на Цуманському посту. Тіло спочилого доправили у нижній храм Свято-Троїцького собору, де було відслужено заупокійну літію.

Максим Гринчишин народився 12 травня 1979 р. в Луцьку. 14 серпня 2014-го призваний до лав ЗСУ, у військову частину 4264 смт Старичі Львівської області. Був командиром зенітно-ракетного взводу першого механізованого батальйону 72-ї ОМБр. Став контрактником. Загинув 19 лютого 2017 р. від кулі снайпера поблизу Авдіївки Донецької області.

Епархіяльний видавничий відділ подарував книги бібліотекам Луцька

3 нагоди Міжнародного дня рідної мови, що відзначається 21 лютого, у бібліотеці № 6 (просп. Волі, 10) відбулась акція видавничого відділу епархії «Ключі».

22 лютого завідувач відділу Дмитро Головенко вручив 20 комплектів книг, випущених «Ключами» та Волинським осередком Спільноти християнських письменників України, представникам усіх масових бібліотек міста та семикласникам гімназії № 4 імені Модеста Левицького (для школярів провели конкурси на знання рідної мови).

Вручаючи книги, Дмитро Адамович підкреслив, що Українська Православна Церква Київського Патріархату випускає друковану продукцію українською мовою, на відміну від УПЦ Московського Патріархату, де таке трапляється лише зрідка. Також завідувач видавничого відділу зазначив, що подібні заходи позитивно

Вони голосно кричать: «Ісусе, Наставнику, змилосердсь над нами!» Побачивши їх, Ісус наказує: «Підійть і покажіться священникам» (Луки 17:13, 14). Так він виявляє повагу до старозавітного Закону, згідно з яким саме священники мають оголошувати чистими прокажених, які вилікувались. Після цього вони знову можуть жити серед здорових людей (Левіт 13:9–17).

Десять прокажених вірять, що Ісус може здійснити диво. Тому вони поспішають до священників, хоча поки що не зцілилися. Їхня віра винагороджується: дорогою вони бачать і відчувають, що видужують!

Дев'ять зцілених чоловіків, євреїв, ідуть далі, а десятий, із самарян, зневажуваних євреями, повертається і розшукує Ісуса. Чому? Щоб виявити свою вдячність. Цей чоловік «голосно прославляє Бога», аде усвідомлює, що насправді це Бог повернув йому здоров'я (Луки 17:15). Знайшовши Ісуса, чоловік падає Йому до ніг і дякує.

Ісус каже тим, хто поряд: «Хіба не всі десятеро очистились? Де ж інші дев'ять? Невже більше ніхто, крім цього чоловіка з іншого народу, не повернувся, щоб віддати Богові славу?» Тоді він говорить самарянину: «Встань і йди. Твоя віра зцілила тебе» (Луки 17:17–19).

У повсякденному житті ми звикли до подібних ситуацій: «як тригола, то до Бога...». Молитва наша звучить тоді щиро і переконливо, Всевишній чує її. Тим паче, коли ми взамін на зцілення і допомогу Отця даємо власну обітницю у конкретних справах. Проте, отримавши те, що просили, часто забуваємо не тільки про обіцянку, а й про елементарну вдячність Всевишньому: «...а по тривозі – то й по Бозі».

Приклад Йосипа, котрий мав страшну недугу, служить нам переконливим зразком дотримання слова, даного перед Богом за диво зцілення. Подальше служіння преподобного Всевишньому в чернечій обителі позначене повсякденним подвигом молитви та посту. Отримавши з рук Божих чудодійне зцілення, Йосип повністю присвятив своє життя виконанню даної обітниці, прийнявши вдячність за дароване здоров'я.

Дякувати за Божу поміч, як ми бачимо зі Святого Письма, спроможний чи не кожен десятий поряткований, а виконувати обіцяне – і того менше. Чернече життя Йосипа, до якого пристало імення Багатохворобливого, є прикладом для наслідування усім вдячним християнам, які щоденно просять у Всевишнього про допомогу.

А преподобний Йосип вірою і правдою прослужив усе життя Спасителю, щиро молився і після спочинку був похований у Дальніх печерах.

Віталій КЛИМЧУК

впливають на побутування рідного слова, присутність україномовної книги в духовному житті.

Військові капелани побували у зоні АТО

З благословіння митрополита Луцького і Волинського Михаїла 20–24 лютого відбулася чергова благодійна поїздка на Схід.

Цього разу в зону АТО вирушили протоієрей Андрій Мовчанюк (Гаразджа), Іван Гурев (Підгайці), Віталій Антонюк (Забороль) та священник Валерій Владика (Сьомоки).

Капелани відвідали бійців 92-ї ОМБр, передавши їм гуманітарну допомогу. Окрім традиційних пакунків, привезли для солдат дуже багато домашніх страв од парафіян. Душпастирі традиційно відвідали й вихованців дитячого будинку творчості, дитсадка Мар'їнки та зведеної школи Красногорівки (які раніше навчалися у різних закладах). Їм теж привезли подарунки.

Також капелани молилися у Волновасі разом з ієромонахом Макарієм (Дядюсем), який опікується місцевою парафією Всіх волинських святих. У грудні минулого року керуючий нашою епархією відправив чин заснування цього храму та поставлення хреста, оскільки Волноваха є містом-побратимом Луцька. Церква будується у пам'ять про воїнів-волинців, які загинули під цим райцентром.

Колодяжне: священник освятив дитячий садок

Настоятель парафії Святителя Миколая Чудотворця у цьому селі Ковельського районного деканату протоієрей Іван Оринчак 24 лютого освятив приміщення нового дитячого садка «Журавлик». Про це душпастир повідомив на своїй сторінці у «Фейсбукі».

У вітальному слові панотець наголосив, що «виховання дітей – найголовніша відповідальність. Бо саме через це ми в майбутньому можемо мати результат: виховану сім'ю, родину, ціле суспільство».

У заході взяли участь голова сільської ради Олена Філіпчук, працівники дитсадка.

Луцьк: визначено вчителя року з духовно-моральних дисциплін

Наталія Ротченкова, вчитель луцької загальноосвітньої школи I–III ступенів № 17 та Центру християнського виховання дітей і молоді у Луцьку, здобула перемогу в другому (обласному) турі всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2017 з предметів духовно-морального спрямування».

25 лютого в цьому турі взяли участь 11 учителів, які читають у школах курс «Основи християнської етики». Конкурсанти відповіли на запитання письмового тесту на знання Святого Письма й основ історичного релігієзнавства, презентували досвід роботи і майстер-клас елемента уроку, брали участь у дебатах (розв'язання актуальних проблемних ситуацій на духовно-моральну тематику). Членами журі були науковці, педагоги-практики, представники релігійних конфесій, зокрема, директор головної недільної школи нашої епархії священник Сергій Медведєв.

Захід проходив у Волинському інституті післядипломної педагогічної освіти.

Матінка Наталія є дружиною священника Андрія Ротченкова, настоятеля парафії Мучениць Віри, Надії, Любові та Софії в Луцьку.

Священик відкрив змагання зі спортивного орієнтування

Цуманський декан протоієрей Тарас Манелюк 25 лютого взяв участь у відкритті Всеукраїнських зимових екстремальних туристичних змагань «Доброволець – 2017». Цього року вони відбулися на честь загиблих героїв 35-ї сотні Самооборони Майдану «Волинська січ» і почались у Цумані.

Душпастир помолвився та окропив учасників заходу. У слові о. Тарас зауважив, що туристам зараз відкривається можливість відвідати місця, пов'язані з людьми, які віддали своє життя за волю і незалежність України. Панотець наголосив: тим, хто поклав своє життя за нашу країну, приємно буде споглядати з Небес, що їхня справа не загинула.

«Доброволець» – командні перегони. Учасникам треба подолати близько 80–100 км. Традиційними пунктами цього змагання є місця боїв УПА, пам'ятні знаки й могили борців за волю України часів Першої та Другої світових воєн, які знаходяться на території Волинської та Рівненської областей.

Владика Михаїл закликав до постової стійкості

26 лютого, напередодні Великого посту, в неділю сиропусну, прощени, митрополит Луцький і Волинський Михаїл у кафедральному соборі Святої Трійці подякував усім вірним за їхнє життя у Церкві.

Зокрема, архієрей у проповіді зазначив, що наша присутність у Божому домі засвідчує, що ми любимо Бога і намагаємося жити згідно з Євангелієм. Також керуючий епархією втішений тим, що наші парафіяни завжди допомагають і храму, і людям, і бійцям, і завжди підтримують усі заклики Церкви.

Архієпископ побажав усім здоров'я, Господнього благословення й закликав: «Які би спокиси до вас не приходили, ніколи не здавайтесь, а боріться з ними».

У Луцьку відбулися заговини із добробчинністю

26 лютого, в неділю сиропусну, прощени, на території кафедрального собору Святої Трійці після Божественної Літургії відбулася благодійна акція «Не будь байдужим до ближнього». Розпочалося дійство зі звернення митрополита Михаїла до тих, хто зібрався на площі, поділитися добром з усіма, хто цього потребує.

Працівники епархіяльного управління, Волинської православної богословської академії, її вихованці та населення жіночого монастиря Святителя Василя Великого приготували частування – млинці, вареники, куліш, чай тощо.

ХРОНІКА

Продовження. Початок на с. 2

Тут же виступили: оркестр військової частини 1141 Національної гвардії України, архієрейський хор «Оранта», хор «Астерія» парафії Холмської ікони Божої Матері та інші колективи.

У рамках добродійного заходу інспектор ВПБА протоієрей Микола Цап'юк разом із семінаристами відвідали одиноких людей у місцевому геріатричному пансіонаті. Там відправили молебень, після якого роздали млинці.

А напередодні свята намісниця Свято-Василівського монастиря ігуменя Анастасія (Заруденець) разом із насельниками відвідали солдат у Луцькому військовому госпіталі.

Архієрей: у перші постові дні ми шукаємо миру

26 лютого, увечері неділі сиропусної, напередодні Великого посту, перед чином прощення митрополит Михаїл у кафедральному соборі Святої Трійці виголосив проповідь, у якій закликав усіх до примирення.

Владика просить побачити у своєму ближньому не просто родича чи сусіда, а образ і подобу Божу. І не осуджувати того, хто оступився, а простити йому.

Архієрей навів приклад про людину, яка тоне: ми передусім простягнемо їй руку, аби допомогти. Так само і з тим, на кого образилися. Ми повинні дати можливість покаятися, виправдатися і примиритися, тобто «принести мир». Керуючий епархією пояснив: «примиритись, у першу чергу, означає визнати, що і ти був неправий, більшою, меншою мірою, але і ти був неправий», та подякувати тій людині за науку, яку вона тобі зробила в житті.

Адже людина – це єдине творіння Боже, яке «усвідомлює недобрість своїх учинків і може покаятися, і вміє це робити щирим серцем. Робить це для того, щоб мир був. Робить це для того, щоб щастя було», – наголосив архієпископ.

«Тому сьогоднішній день – це той перший крок, який ми робимо в перші постові дні, коли шукаємо миру. Миру в своїй душі, миру в своїй сім'ї, миру в своїй родині, державі. Тому спонукаєм себе до прощення всередині. Простити нашим ближнім усе, чим вони завинили перед нами, у всьому визнаючи свої немочі», – зазначив митрополит.

У понеділок 27 лютого владика Михаїл у головному храмі епархії розпочав читання Великого покаянного канону преподобного Андрія Критського.

Закликають підтримати будівництво храму у Волнової

Митрополит Луцький і Волинський Михаїл закликав громаду нашого краю долучитися до спорудження церкви Всіх волинських святих на Донбасі, у м. Волноваха. Владика звернувся з цим закликом 27 лютого під час оперативної наради в облдержадміністрації, де побував на запрошення її голови Володимира Гунчика у перший день Великого посту. Про це повідомив сайт Voladm.gov.ua.

Архієрей зазначив, що таким чином можна потрудитися задля цілісності країни. Адже Божий дім на Сході нашої Батьківщини нагадуватиме про волинян, які загинули, захищаючи цей райцентр. «Тож храм буде осередком єдності між Сходом і Заходом України», – наголосив високопреосвященний. Він потрібен, щоб на місце, де загинули бійці 51-ї ОМБр, можна було приїхати і помолитися. Та й самі жителі Волновахи аби пам'ятали, що наші воїни прийшли їх захищати, зауважив владика. Не просто поставити хрест у полі, а збудувати в місті храм, де можна віддати шану бійцям і просити у Бога щасливого майбутнього для всієї України.

Підтримуючи заклики митрополита Михаїла, голова ОДА доручив фахівцям провести розрахунки і, вивчивши документи, вже найближчим часом надати практичну допомогу.

У ВПБА читали Невсипущий Псалтир

27 лютого студенти Волинської православної богословської академії в'яте розпочали читання Невсипущого Псалтиря з поминанням за здоров'я і за упокій щодня по кілька разів протягом 40-ка днів Великого посту. Це відбувалося в домовому храмі академії – Всіх волинських святих.

ВАРТО ЗНАТИ

НАПИСАТИ ІКОНУ,
ЩОБ УРЯТУВАТИ ДИТИНУ

У Луцьку 21-річний солдат танкового батальйону «Звіробій» Володимир Бабій, у якого четвертий ступінь раку, зайнявся іконописом, щоби менше думати про свою хворобу. Але інша мета – це вища: деякі образи він виставляє на продаж, а виручені кошти передає на лікування п'ятирічного Данилка Хахули. У хлопчика теж рак – гострий лімфобластний лейкоз. Зараз дитина проходить дуже складну хіміотерапію, батьки щотижня витрачають на лікування до 12 тисяч гривень. Хоча й стан Володі теж складний. Але він тримається і зміцнює вірою своє життя. А допомагає йому в іконописі айдарівець Руслан Кашаюк, якому теж дав сили жити саме іконопис.

Руслан Кашаюк, який захищав Україну у складі «Айдару», показує Володі техніку іконопису на склі. Це не повністю його самостійна робота: Володя акриловими фарбами копіює на склі, закріпленому в рамку, контури роздрукованого образу. Ця техніка подібна до калькування. Але й це вимагає певної уваги і великого терпіння: де треба товще навести, де тонше... Володя – здібний учень, і йому все вдається. Його перша ікона – Богородиці. Наступний образ – святого Петра. Руслан розповідає, що не планував його брати, вийшло само собою, і в цьому вбачає Промисел Божий. Петро, каже, – то камінь віри, і просить Володю лишити другий образ собі, щоби апостол Петро завжди оберігав бійця.

Уперше Володимир спробував себе в сакральному мистецтві ще до війни. Але Майдан і фронт перервали захоплення. Каже, дуже сподобалося, бо багато позитиву. Коли син уже в лікарні повернувся до іконопису, то наче змінився, тішиться мама Ольга Оболончик: – Більше радості і якийсь такий піднесений. Нібито у нього з'явилися зовсім інші крила. І йому набагато краще.

І Руслан, і Володя повернулися з війни зі зламаним здоров'ям. Айдарівець після контузії втратив мову, розвідник Володя внаслідок ураження хімічною зброєю дістав рак, що потягнуло тривале лікування.

– У мене була криза, після контузії мову відняло, – згадує Руслан Кашаюк. – Я був у дуже важкому стані, майже німий. Я кожне слово витискав з себе.

– Різні снаряди прилітали, навіть такі, яких ми ніколи не бачили, – підтримує розмову Володимир Бабій. – Я підозрюю, що це внаслідок хімічної зброї, через яку багато хлопців отримали такі захворювання. Коли мене привезли в онкодиспансер, я важив 57 кілограмів, тобто все було дуже погано, зараз набагато краще.

Рятуватися від самотності й нерозуміння в суспільстві обом допомагають волонтери й друзі. Не впасти духом, не зламатися морально і психічно допомагають віра та іконопис. І вже наступного дня Володя намалював святого Миколая. Це, кажуть хлопці, така дяка небесним заступникам за їхнє життя.

– Ми усвідомлюємо, яка сила

Засновником такого читання вважають преподобного Олександра Константинопольського, який був настоятелем обителі «невсипущих» неподалік річки Євфрат. Святий ігумен Олександр установив у монастирі безперервну молитву. Три роки молився праведник, аби Всевишній відкрив йому Свою волю. І отримавши одкровення, він запровадив у монастирі новий порядок: усі ченці змінювалися щодня, і день і ніч співаючи псалми Давидові, перериваючись лише на звершення богослужіння.

У Луцьку відспівали загиблого воїна Сергія Мокренка

У кафедральному соборі Святої Трійці 2 березня відправили чин похорону військовослужбовця 54-ї ОМБр, який загинув у зоні АТО. Службу очолив митрополит Луцький і Волинський Михаїл. Із ним правив декан собору протоієрей Микола Нецькар та інше духовенство.

«Церковний дзвін своїм заупокійним звуком скликав нас сьогодні в цю ранішню пору до храму», – сказав владика у своєму слові. В умовах війни кожна смерть для всієї громади є потрясінням. Усі ми спостерігаємо за

зберегла, – каже Руслан. – Я не розумію, як лишився живим. То значить, якась сила зберегла.

Зараз Руслан – студент Українського католицького й Східноєвропейського національного університетів, Володимир в онкодиспансері проходить променеву терапію.

– Пухлина велика, – розповіла променевий терапевт Волинського онкодиспансеру Тетяна Василюк, – 10 на 8 см. Глибоко в голові. Зацеплені структури носоглотки з поширенням на гортаноглотку, на нижню границю очни-

Солдат танкового батальйону «Звіробій» Володимир Бабій. Світлина з сайту Volynnews.com

ці, на крилопіднебінну черепну ямку. Всю цю площу ми зараз беремо в зону опромінення. Є метастатичне ураження лімфатичних вузлів, глибокі підщелепні й верхньощийні лімфатичні вузли. Але я вірю, що ми допоможемо йому.

Опромінення, каже Руслан, переносить більш-менш нормально, почувається легше. І це сприймає як знак і обов'язок, що комусь теж має допомогти. Саме Руслан розповів Володі про п'ятирічного земляка Данилка Хахулу. Погодилися рятувати малого разом. Першу ікону виставив на продаж і в торгував 1300 гривень. Її купила волонтерка Наталія Ариванюк.

– Я думаю, що в мене все буде добре, мені вже набагато краще. І хай йому теж стане набагато краще, як мені, – просить у Бога Володя Бабій.

Тим часом аналізи Володі відправили в клініки трьох країн. Зараз він сам чекає висновків лікарів і суми, яку треба на його одужання. Тетяна Василюк каже: відмовлятися не можна, бо за кордоном можливості більші. А поки що... Поки що – іконопис і підтримка різних людей. Навіть добре слово на його сторінці у «Фейсбуці» неймовірно втішає Володимира. А коли ще й прийдуть до нього в палату, він міцніше у вірі в перемогу над раком.

Андрій ГНАТЮК

Хто згодиться допомогти маленькому Данилкуві, може переказувати кошти на картку Приватбанку: 4731 2191 0390 5232 на ім'я Хахули Лілії Заулівни.

тим, що відбувається на Сході, й чекаємо, що нарешті це закінчиться і ми заживемо спокійно. Але війна продовжується і, на превеликий жаль, забирає молодих, здорових, сповнених життя людей, «кладучи їх на вівтар нашого з вами щасливого майбутнього». Тому, стоячи біля труни цього героя, нагадуємо собі, хто ми є в цьому житті та що зробили для своєї держави. Нехай сьогоднішній день скорботи стане для нас днем гідності й наслідування прикладу цього бійця. Наша молитва лине до Господа за спокій душі Сергія.

Також архієрей звернувся до батьків спочилого: «Ми пишаємося вашим сином. Ми дякуємо вам за нього. Дякуємо, що виростили не просто доброго сина, а славного героя України».

Після відправи військовослужбовця повели до рідного Шацька, де Сергій останній раз переночував у своєму домі.

Сергій Мокренко загинув 28 лютого 2017 р. на 23 році життя в бою на Світлодарській дузі. Того дня солдат мав отримати орден «За мужність». Раніше Сергій воював у «Правому секторі»; поранений, вийшов із

Іловайського котла; служив в «Азові». Перебуваючи у складі 54-ї ОМБр на Світлодарській дузі, знову був поранений наприкінці минулого року.

Священик – про використання інтернету та соцмереж

Голова інформаційно-видавничого центру нашої епархії, клірик кафедрального собору Святої Трійці в Луцьку протоієрей Віталій Собко 2 березня розповів про вплив сучасних засобів комунікації на церковне життя у черговій передачі «Що каже священик» на телеканалі «Нова Волинь».

Зокрема, душпастир зазначив, що серед православних завжди є ті, що не сприймають нічого нового в Церкві, та ті, які занадто захоплюються нововведеннями. Важливо ж знайти золоту середину. Це стосується й електронних ресурсів, які дають дуже великі можливості. Отець Віталій переконаний, що священнослужителі можуть і повинні використовувати усі засоби, аби доносити Боже слово, згадуючи слова Спасителя: «Ідіть, навчайте всі народи, хрестячи їх в ім'я Отця і Сина і Святого Духа, навчаючи їх зберігати все, що Я заповів...» (Мф. 28:19–20).

Проте необхідно пам'ятати про загрози й небезпеки з боку нових технологій. Слід розуміти, що інтернет, соціальні мережі є додатковим, а не основним засобом зв'язку духовенства й мирян. І ці ресурси стають шкідливими для духовного життя, якщо не наближають, а віддаляють людину від Бога й Церкви, якщо не приводять до храму.

Вела передачу Світлана Павлова. «Що каже священик» – спільний проект епархіяльної телестудії «Собор» (головний редактор Андрій Гнатюк) і державного телеканалу «Нова Волинь».

День відкритих дверей у ВПБА

У Волинській православній богословській академії 4 березня провели день відкритих дверей. Про це повідомив сайт Vpba.org.

Розпочався захід у каміному залі духовної школи зі вступного слова проректора з навчальної роботи протоієрея Ігоря Скиби. Також із доповідями виступили завідувач кафедри Священного Писання і богослів'я протоієрей Микола Цап'юк, секретар вченої ради священик Владислав Фультмес та завідувач регентського відділення Валентина Маласпіна.

Майбутніх абітурієнтів та їх батьків ознайомили з правилами вступу, умовами проживання та навчання студентів духовного вишу, показали фільм про життя академії.

Потому інспектор ВПБА Андрій Гайдай провів для гостей екскурсію навчальним закладом. На завершення у трапезній відбулося чаювання.

Будьте в храмі від Хрещення і до «Вічної пам'яті»

Про вірність Богові та самому собі митрополит Луцький і Волинський Михаїл говорив у проповіді, виголошеній 5 березня, у першу неділю Великого посту, після Божественної Літургії та молебню з нагоди свята Торжества Православ'я у кафедральному соборі Святої Трійці.

Утвердження у своїй вірі – це велика чеснота, яку людина плекає все своє життя, наголосив владика. Залишатися відданим, не порушивши обіцянки, даної Богу, сім'ї, самому собі, – це було і залишиться чесною твоєю душею. Людина чинить духовний перелом, коли зраджує віру, яку прийняла від діда-прадіда. Якщо вона покидає Православну Церкву, то зраджує її, стає перелюбником у глибошому розумінні цього слова.

Тому архієрей підкреслив: «Стояння у вірі – це тверда позиція, тверда дорога, якою ми ідемо до Царства Небесного. Терниста, але тверда і правильна». І ніщо нас не повинно спокусити, щоб ми зійшли з цієї дороги. Адже князь Володимир не хрестив усіх у Православ'я. А сьогодні дехто святкує 200 чи 500 років якоїсь течії, забуваючи про свою Церкву, що сповідує незмінну віру від Ісуса Христа.

Ми повинні бути віддані православній Традиції до останнього подиху. Бути в храмі від Хрещення і до «Вічної пам'яті», живучи,

Продовження на с. 4

ХРОНІКА

Продовження. Початок на с. 2, 3

«як заповідав Христос, як проповідували апостоли та навчали отці Церкви», – зазначив керуючий єпархією.

У Люблинці створили ікону зі... 106 тисяч срірників

Майстер Юрій Семенюк подарував унікальний образ розп'яття Спасителя храму Великомученика і цілителя Пантелеймона в цьому селищі Ковельського районного деканату з нагоди свята Торжества Православ'я.

Як розповів інформаційній службі єпархії настоятель парафії протоієрей Матвій Олійник, ще рік тому митець узяв благословіння на створення ікони. І ось 5 березня, у першу неділю Великого посту, душпастир під час Божественної Літургії освятив образ, який важить близько 10 кг.

Надалі реліквія перебуває у церкві. За словами о. Матвія, планується виготовлення кивота для неї.

Керівництво ВПБА – на засіданні Синодального управління

Ректор Волинської православної богословської академії протоієрей Володимир Вакін разом із проректором з навчальної роботи протоієреєм Ігорем Скибою 7 березня взяли участь у черговому засіданні Синодального управління у справах духовної освіти. Про це повідомив сайт *vpba.org*.

Обговорювали ряд питань щодо устрою та роботи духовних навчальних закладів Київського Патріархату. Це, зокрема, державне визнання документів про вищу богословську освіту, науки і вчені звання, випускна і вступна кампанії 2017 р., зміст навчальних програм, можливість стажування за кордоном тощо.

Священик побував на фотовиставці воїнів

Настоятель парафії Святого Миколая Чудотворця в с. Колодяжне Ковельського районного деканату протоієрей Іван Оринчак 7 березня відвідав виставку світлин бійців АТО «Герої серед нас», яка відбувалася у місцевому літературно-меморіальному музеї Лесі Українки.

Під час виступу о. Іван висловив подяку захисникам України й усім, хто долучився до організації заходу. Його провели, аби нагадати про самопожертву бійців заради Батьківщини. «Немає більшої любові від любові того, хто віддає за друзів свою душу», – нагадав душпастир слова з Євангелія.

На відкритті виставки побували: голова сілради Олена Філіпчук, працівники музею, вчителі та учні Колодяженської школи, громадські активісти.

Героями фотовиставки стали 17 волинців, які служили на Донбасі. Створював портрети і влаштував захід журналіст і краєзнавець Валерій Мельник.

У Луцьку вшанували академіка М. Кравчука

З нагоди 75-річчя упокоєння видатного математика Михайла Кравчука, перед пам'ятною дошкою, встановленою на будівлі біля кафедрального собору Святої Трійці (просп. Воли, 2 – колишня гімназія, де він навчався), 9 березня відправлено заупокійну літію. Її служив і виголосив слово священник Володимир Гавран.

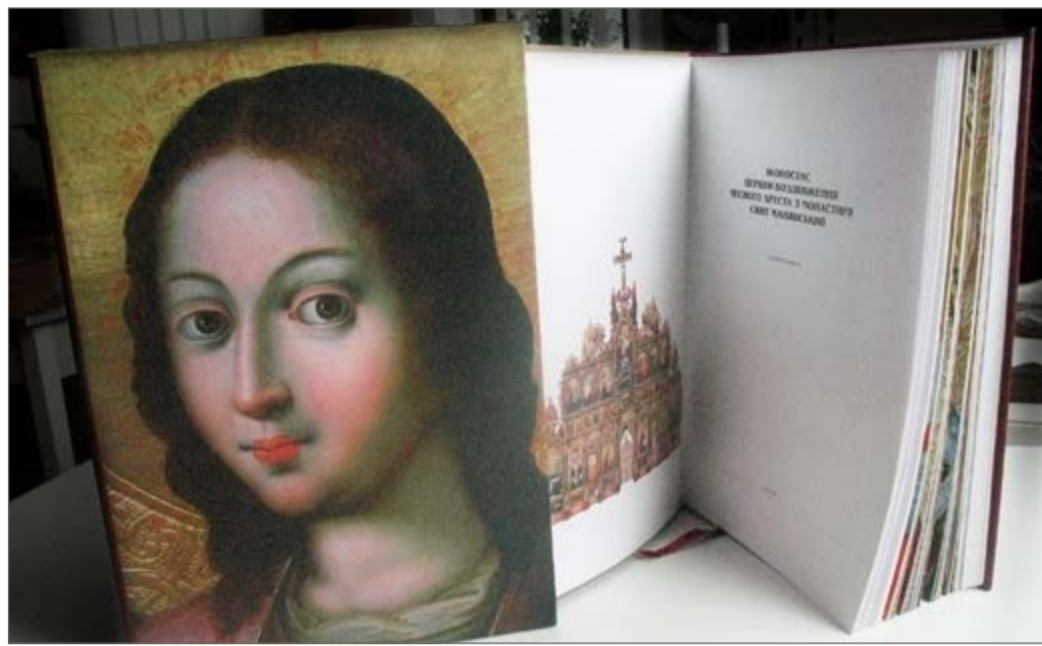
У молитві взяли участь представники влади й громадськості, віддаючи шану великому науковцеві, який народився в с. Човниця Ківерецького деканату. Його напрацювання, зокрема, використовували при створенні кібернетичної техніки. У 1938 р. М. Кравчука репресовано радянською владою, а 9 березня 1942 р. він помер на Колимі.

У деканатах єпархії помолилися за Тараса Шевченка

З нагоди чергової річниці упокоєння великого Кобзаря духовенство та миряни нашого краю піднесли заупокійну молитву. В обласному центрі її очолював митрополит Луцький і Волинський Михайл.

10 березня хресним ходом священнослужителі, викладачі та студенти Волинської православної богословської академії

ВОЛИНСЬКІ ІКОНИ

УНІКАЛЬНА КНИГА ПРО СКАРБИ УКРАЇНСЬКОГО ЦЕРКОВНОГО МИСТЕЦТВА

Альбом-каталог «Іконостас церкви Воздвиження чесного хреста з монастиря Скит Манявський» визнали найкращою книгою XIII Всеукраїнського форуму видавців. Він проходив у вересні 2006 року, як завжди, у Львові, адже це місто, в якому 400 років тому вже друкували книжки. На конкурс форуму було надіслано 376 книг. Триумфом видавничої справи став згаданий фоліант (більше 500 сторінок), який увічнив пам'ятку сакрального мистецтва, відому під назвою Богородчанський іконостас, створену видатним українським іконописцем Іовом (Кондзелевичем) у 1698–1705 рр. Авторів альбому нагородили за високу художню й поліграфічну культуру та популяризацію виняткових скарбів українського мистецтва.

Унікальне видання здійснив Львівський філіал Національного науково-дослідного реставраційного центру України у тісній співпраці з громадською організацією «Мистецький фонд імені Короля Данила». Засновниками фонду були однодумці, патріоти, інтелігенти, яких хвилювала ідея підтримки значимих для України мистецьких проєктів. Це директор ВАТ «Кредобанк» Степан Кубів, директор Львівського філіалу Національного науково-дослідного реставраційного центру України Мирослав Откович та директор приватного підприємства «Рамар» Володимир Турецький. Назву фонду пов'язали з ім'ям короля Данила Галицького, видатного політика, будівничого, який дбав про розвиток культури та писемності, збудував міцну державу в центрі Європи у середині XIII століття. Поштовхом до створення фонду був проєкт порятунку Богородчанського іконостаса, який обіймав комплекс робіт із реставрації та наукове дослідження пам'яток.

Альбом-каталог став кінцевим результатом цього проєкту. Книга містить найповніші фундаментальні реставраційні та науково-дослідні матеріали про створення, структуру, іконографічні особливості іконостаса, розкриває постать Іова (Кондзелевича), подає найповніший каталог відчитаних і розшифрованих текстів, які містяться на іконах. Основний обсяг книги становить ілюстративний матеріал, що найповніше представляє пам'ятку з усіма її складовими, а також фрагментами і реставраційними процесами.

Згадується той час, коли погляди святих іконостаса вдвинулися в темні вологі стіни фондосховища, благаючи допомоги. Велика подяка працівникам культури, які гідно виконали свою місію порятунку і достойного представлення пам'ятки загальноукраїнського значення.

Варте уваги вступне слово до цієї книги.

***

Триста років минуло з того часу, як геніальний іконописець ієромонах Іов (Кондзелевич) подарував українському народові вершину своєї творчості – іконостас для церкви Воздвиження чесного хреста в Скиті Манявському. Величний твір сакрального мистецтва постав на злам двох століть, ставши своєрідним завершенням епохи українського ікономаювання, в якому візантійські традиції органічно переплелися з новими тенденціями кінця XVII ст., витворивши естетику українського бароко.

Іконостас для церкви Воздвиження чесного

хреста за значимістю стоїть поряд з такими ж видатними пам'ятками, як Козелецький іконостас на Чернігівщині та Сорочинський на Полтавщині, створивши разом своєрідний гімн епосі, яка стала яскравою та найбагатшою на видатні пам'ятки національної мистецької культури.

Історичні обставини склалися так, що іконостас став своєрідним мандрівником крізь століття, зазнавши неодноразових демонтажів, втрат та поновлень. Зрештою, його доля є своєрідним свідченням соціально-політичного життя краю протягом трьох століть в умовах перебування в неволі у чужих державах. Перейшовши назавжди у власність Національного музею у Львові на початку XX ст., іконостас в умовах сучасних політичних реалій незалежної України на початку XXI ст. буде нарешті змонтовано у первісному вигляді. В різних музеях світу можна побачити видатні пам'ятки світового мистецтва, але не всі вони створені власним народом і не є виявом їхньої культури, на відміну від іконостаса зі Скиту Манявського, який увібрив найкращі досягнення українських іконописців, різьбярів, позолотників попередніх століть і став високим досягненням національної культури.

Після завершення складних консерваційно-реставраційних робіт фахівцями Львівського філіалу Національного науково-дослідного реставраційного центру України оригінальний живопис іконостаса збільшився від багаточисельних перемалювань, потемніли лакових плівок та інших пошкоджень. Фундаментальні дослідження техніки живопису в рентгенівських, ультрафіолетових та інфрачервоних променях уточнили площі втрат та пізніших перемалювань; скрупульозні хімічні аналізи підтвердили відсутність кольорових лесувань. Біологи й біохіміки філіалу розробили цілий ряд принципово нових підходів до вибору методів і матеріалів для проведення консервації та реставрації іконостаса. Всі ці зусилля увінчалися завершенням роботи над однією із найскладніших пам'яток за технікою виконання, які зустрічаються в роботі реставраторів.

Мета видруку альбому-каталогу – показати іконі іконостаса після завершення робіт по консервації та реставрації, найбільш об'ємно окреслити велич таланту Іова (Кондзелевича) та його артілі. Поряд з цим – представити скромну працю співробітників філіалу, які понад п'ять років щоденної копійної праці віддали для того, аби повернути народові один із найважливіших мистецьких творів. Надіємось, що кожен, хто буде знайомитися з альбомом-каталогом, переживе хвилини високого духовного піднесення від зустрічі з великим творінням ієромонаха Іова (Кондзелевича).

Пам'ятаймо, що завдяки старанням митрополита Андрея (Шептицького), першого директора Національного музею у Львові Іларіона Свенціцького та їхніх послідовників іконостас церкви Воздвиження чесного хреста Скиту Манявського зберігся і є невід'ємною частиною духовної та мистецької спадщини України.

Мирослав ОТКОВИЧ, заслужений діяч мистецтва України, директор Львівського філіалу Національного науково-дослідного реставраційного центру України

рушили від кафедрального собору Святої Трійці до пам'ятника видатному українцеві, що перед головним корпусом Східноєвропейського національного університету ім. Лесі Українки.

На завершення заупокійної літії владика виголосив слово, зазначивши: «Ми не приходимо сюди до купи каміння і металу, ми приходимо до образу, який шануємо». Адже це була людина, в образі якої ми бачимо не лише видатну особистість, але й ідею, державу й надію на майбутнє.

Керуючий єпархією висловив побажання, аби черговий прихід до Шевченка був кроком нашого зростання і нашої зміни. Зміни на краще. «За будь-яких труднощів рухайтесь уперед, споглядаючи на нашого генія Тараса Григоровича, – закликав високопреосвященний. – Які б перипетії не зустрічалися на його життєвій дорозі – все одно творив, писав, рухався, чогось хотів, ніколи не здавався. «Борітеся – поборете!»

У богослужінні взяли участь: канцлер єпархії протоієрей Микола Цап, ректор ВПБА протоієрей Володимир Вакін, декан собору протоієрей Микола Нецькар, міський декан протоієрей Михайло Онищук, інше місцеве духовенство, представники обласної та міської влади, громадськість.

А напередодні, 9 березня, у день народження Тараса Григоровича, перед цим монументом проводилася мистецька акція «Нас гуртують думи Кобзаря!» Переможцям конкурсу «Мій "Кобзар"», що проходив у її рамках, члени Волинського осередку Спілки християнських письменників України вручили свої книги з автографами та книжки єпархіального видавничого відділу «Ключі».

Подібні відправи та заходи відбулися і в інших регіонах Волині.

Архієрей: пластмасові вінки – символ штучної любові

Символом нашої поваги й щирої любові до українських героїв є живі квіти, які несемо до пам'ятників, меморіальних знаків, могил. Таку думку висловив митрополит Михайл 10 березня на завершення заупокійної літії перед пам'ятником Тарасові Шевченку в обласному центрі з нагоди чергової річниці його упокоєння.

«Ми змінилися останнім часом, – зазначив владика. – Все менше з кожним роком пластмасових вінків – цієї штучної любові». Вшановуючи великого Кобзаря, ми йдемо до пам'ятника не як до ідола, а як до живої людини, від життя якої хочемо почерпнути щось добре, чогось навчитися. І бажання це слід виражати живими квітами.

Наша душа прокидається, ми вчимося любити й берегти нашу землю, яку оспівали видатні митці й захистили українські воїни, наголосив високопреосвященний.

Дубові: священник – про клонування людини

Ковельський районний декан протоієрей Іван Бонис 10 березня відвідав симпозиум на тему «Клонування людини: за і проти» у Дубівській ЗОШ I–III ступенів.

Отець Іван виступив із доповіддю, у якій зазначив, що Українська Церква не підтримує клонування, яке може стати руйнівним для людства. Також душпастир доніс думку Патріарха Філарета, що «клонування відкриває можливість маніпуляції із генетичною складовою особистості та може сприяти подальшому її знеціненню, воно здатне зруйнувати основи дітонародження та батьківства». Основним аргументом проти стало те, що людина не може претендувати на роль Творця. Господь створив людину за Своїм образом і подобою, тож ми не повинні втручатися у цей процес.

Проте священник також зауважив, що Церква не проти т. зв. терапевтичного клонування, тобто відновлення одного органу. Як приклад благочинний розповів про солдата, які повертаються з війни із однією рукою чи ногою. Клонування кінцівки зможе допомогти людині жити повноцінно і служити на благо сім'ї, громади, суспільства й, зокрема, Церкви. Тому отець запевняє, що потрібно відчувати межу між допомогою та шкодою для людини.

Закінчення на с. 6

ВАРТО ЗНАТИ

У Луцьку молилися за перемогу і мир

На Театральному майдані обласного центру, перед фотостендом героїв «Небесної сотні» та загиблих воїнів АТО, 2 квітня відправили міжконфесійну молитву за перемогу над агресором і встановлення справедливого миру. Богослужіння очолив митрополит Луцький і Волинський Михайл.

Разом із архієреєм служили: канцлер єпархії протоієрей Микола Цап, ректор Волинської православної богословської академії протоієрей Володимир Вакин, декани та інше духовенство єпархії.

Перед початком молитви, в якій взяло участь багато вірних, панотці відслужили літію за упокій полеглих.

Разом з усіма молилися, зокрема, голова облдержадміністрації Володимир Гунчик, секретар міськради Ігор Поліщук, інші представники влади

і громадськості. За відправою молитовні прохання промовили представники Греко- та Римсько-Католицької Церков, а також протестантських конфесій.

Цього дня, в п'яту неділю Великого посту, у кафедральному соборі Святої Трійці наприкінці Божественної Літургії владика Михайл виголосив проповідь. Закликав розрізняти добро та зло, а не змішувати їх.

Високопреосвященний нагадав, що кожного разу ми закінчуємо Службу молитвою «Боже великий, єдиний, нам Україну храни!». Сьогодні Церква закликає особливо звернути увагу на ситуацію в країні та «взивати до Господа про завершення цих випробувань, які великим тягарем лежать на наших плечах». Потрібно визнати, що це війна. І не класична, а гібридна, коли ми не можемо чітко розмежувати чорне та біле, пояснює архієпископ.

Адже багато спокус не лише матеріального характеру, а й духовного. Немає чіткої грані. І ось коли ця грань стерта, диявол спокушає нас, і ми подаємо неправду під виглядом правди, зло починаємо виправдовувати. Але ж так не має бути, наголошує владика.

Ми як християни у своєму серці й розумі повинні чітко розставити все на своє місце. Є добро, а є зло. Є чорне, а є біле. Ми зобов'язані дбати про чистоту своєї душі. Бо найгірше – коли гріх стає «нормою». Маємо усвідомити: якщо звикли до гріха, це не означає, що гріх перестав бути гріхом, пояснив митрополит.

Раніше Всеукраїнська Рада Церков і релігійних організацій заклала по всій території України і в країнах українського поселення відслужити спільну молитву за перемогу і мир, а наступний день провести в особистому посту.

На території кафедрального собору з'явився «райський сад»

У зв'язку із впорядкуванням території біля головного храму єпархії, з благословіння митрополита Луцького і Волинського Михайла посадили «райський сад». На порожній ділянці не лише створили красивий ландшафт, а й наповнили його певним змістом.

Біля каплиці пам'яті й подяки, яка ще будуватиметься, 24 березня висадили дев'ять декоративних райських яблунь на честь дев'яти ангельських чинів.

Перед цим владика Михайл разом із духовенством кафедрального собору Святої Трійці відправили молебень. Після цього архієрей, ректор Волинської православної богословської академії протоієрей Володимир Вакин та активні парафіяни Свято-Троїцького собору висадили деревця.

Навколо «райського саду» ведуться підготовчі роботи для створення дендрарію.

Територія біля храму впорядковується, аби людина, яка прийшла до церкви, до Бога, мала де побути зі своїми думками і її око радували гарні квіти, дерева тощо. Саме такі насадження можуть стати чудовою окрасою нашого міста.

Ольга ВЕРЕМЧУК. Світлина інформаційної служби єпархії

ВЕЛИКИЙ, ВЕЛИЧНИЙ ДЕНЬ

Великдень, зважаючи на річну циклічність його приходу, все ж не належить до так званих традицій, які з часом переростають у звичаєві буденні обряди. І хоча останнім часом є намагання різних релігійних конфесій щодо святкування Воскресіння Господнього в один визначений день, усе ж, віримо, сутність цього свята аж ніяк не стане банально традиційною та побутово звичною, як прихід Нового року. Адже Великдень оновлює не тільки побутові та календарні сутності, Воскресіння оновлює наші душі вірою та сподіваннями на шляху до Царства Небесного та спасіння.

Кожен вірянин пригадає з приємністю урочистість приходу Пасхи з раннього дитинства: дитина повинна була бути вдягнутою в обновки. Зовнішня зміна причепурених осель, побілених парканів, заметених дворів, упорядкованих садів та прибудинкової території свідчила про оновлення людських сподівань у впевненості завтрашнього дня, у глибокій вірі, що вічна наша душа, і що прийде воскресіння померлих.

Великдень – це не лише свято, це цілий комплекс обрядових дій, яких дотримувалися наші пращури з сивої давнини, – аналізує доцент кафедри фольклористики Інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка Наталія Салтовська. – В першу чергу це сорокаденний піст, Чотиридесятиця, або Великий піст, упродовж якого люди намагалися утриматися від розваг та споживання скоромного. В цей період люди роздумували над своїм єством, думали про те, що є Бог, і готувалися до свята Воскресіння Господнього.

Останній тиждень посту потрібно було ретельно підготувати господа та родину до самого дійства. Тут цілий набір атрибутів. Це і готування ритуального хліба – паски, різних смакот, як-от печені ковбаси (у деяких регіонах запікали навіть ціле поросся), це і фарбування великодніх яєць. Яйцю надавали особливого значення – то символ воскресіння. Яйце символізує модель всесвіту, з яйця починається життя. Традиція ж випікання пасок, тепер християнська, з'явилася ще задовго до введення Християнства.

Великдень пов'язаний не тільки з воскресінням Бога, а і з воскресінням усієї природи, – розмірковує доцент тієї ж кафедри Олена Чабанюк. – Традиції Великого дня, який припадав на велике рівнодення 21–22 березня, дійшли до дня Воскресіння Ісуса Христа, тому протягом

останніх тисячоліть до нього приєдналися і давні звичаї та обряди.

Це оновлення всієї природи, тому відповідним чином використовували вогонь. Ми знаємо про життєдайну силу віфеємського вогню, але і в українців була традиція загасити вогонь і запалити новий, який добували ще способом тертя. Приготування пасок і всіх страв до великоднього столу відбувалося саме за допомогою цього вогню.

В Україні писанки розписували для старших людей одного кольору, зокрема темного, а для дітей були яскравіші мальованки. Обов'язково була писанка, яку дівчина мала подарувати своєму хлопцю. Були й такі, які писалися, щоб освятити їх та потім зберігати упродовж усього року на покуті. Писанки, на яких було зображено сонце, призначалися для Бога. Загалом писанки творилися для кожного члена родини.

Найчастіше використовували червоний колір із цибулиння, жовтий – з відвару кори дикої яблуні, брунатний – із відвару шишок вільхи і т.д. Писанки червоного кольору були найяскравіші, їм завжди надавали перевагу: це нагадує кров Спасителя.

На Волині паски починають готувати з п'ятиці. Їх пекли дуже багато, до двадцяти штук, тому що обов'язково треба було поділитися цим хлібом з усіма, кого бачили.

Не без подиву згадуються волинські сільські традиції у вечоровій тиші перед Великоднем

біля храму, де відбувається Служба Божа, – палити вогонь («одіяніє») та стріляти зі всіляких шумових пристосувань. Згідно з давніми повір'ями, злі духи, як мешканці підземного царства, живуть у могильній тиші й дуже бояться крику, шуму, стрільби, брязкоту, дзвону. І коли на Великдень лунали постріли із рушниць, брязкоті всілякі тріскачки, калатала, дзвонили в церковні дзвони, то люди вірили, що все це відганяє злих духів, нечисту силу. Таким чином ніби очищалося дорога до приходу світлого свята Воскресіння, яке несло у серця і душі людей благодатний спокій.

На першій і другій дні Пасхи ходили христосуватися, і цей звичай існує по сьогодні. Маленькі дітки ходять до сусідів, родичів, хресних, приносять їм паску, яйця і христосуються. Це свято родинне, тому всі обов'язково мусять зібратися за великоднім столом: «тоді родина буде триматися купи протягом року».

У Великодньому кошику, крім паски і яєць, обов'язково мусило бути м'ясо, сало, сіль, бо великодній солі приписувалося магічне значення. Все, що було в кошику, навіть рушничок, яким він покривався, наділяли важливим підтекстом. У русинів-українців була заборона будь-що свячене викидати, його закопували, і вважалося, що там буде родити нива, не буде бур'янів, або підкурювали людей чи тварин, якщо ті хворіли.

Три дні обов'язково святкували. Це і відвідування родичів, і розваги. Досі на Галичині

й Волині зберігся звичай гаївок. Дзвонять дзвони, яким приписувалася магічна сила розбуджувати всю природу і відповідним чином провокувати здоров'я. Треба постояти під великоднім дзвоном, щоби, мовляв, протягом року не хворіти. Водять ігри, співають відповідні пісні. Якщо раніше грища проводили тільки дівчата, то тепер подекуди збирається всьє село. Це дуже красиво й урочисто. Маленькі діти грають у довгої лози, б'ються крашанками, дорослі водять хороводи. Найголовніше – це створити настрій великого весняного свята.

Великоднього понеділка хресники ходили в гості до хресних батьків, онуки – до бабусь, несучи гостинця – пироги та крашанки. Такий самий гостинець («волочільне») давали і їм.

Цього дня хлопці на Гуцульщині й Прикарпатті обливали дівчат водою – на красу й здоров'я, отримуючи за це писанку. Від цього звичаю, відомого і в інших регіонах України, понеділок здобув назву «поливаний» (на жаль, тепер вироджується в якісь хуліганські дії).

Третього дня Великодніх свят селяни збиралися у корчмі на музику – «проводити свята».

Отже, три дні Великодня були щасливим часом гостювань, молодіжних розваг і забав. Старші люди шукали в ці дні квітів рясту, а знайшовши, топтали їх: «Щоб і на той рік діждати рясту топтати».

Великдень закінчувався, але ще стояли на столах паски, крашанки й лунало всюди «Христос воскрес!» – так дозволяється вітати упродовж сорока днів – аж до дня Христового Вознесіння.

Однією із популярних розваг молоді в Україні була колись «вулиця» – своєрідні вечорниці дівчат і хлопців просто неба.

«Вулиця», як правило, збиралася в певному, заздалегідь призначеному місці: на майдані посеред села, на зеленому лузі біля річки чи на леваді, – це залежало від місцевих обставин.

Але географічні особливості аж ніяк не здатні суттєво переінакшити і надати іншого акценту величній суті великоднього свята – Світлого Воскресіння нашого Спасителя. Народні звичаї та обряди, очищені від язичництва, лише підсилюють упевненість вірян у благодатності всезагального празника, який дає можливість усім людям відчувати у дружному колі родини благодать Божу на вічне спасіння.

Віталій КЛИМЧУК, фольклорист

ХРОНІКА

Закінчення. Початок на с. 2-4

У симпозиумі взяли участь директор Олена Балецька, яка підтримала думку душпастиря, вчитель біології Валентина Безека, учні школи та їх вчителі.

Як зазначив отець Іван інформаційній службі єпархії, подібні заходи й повинні відбуватися за участі священника. Адже таким чином громада може почути думку Церкви з приводу того чи іншого питання.

Священики прокоментували резонансний допис шоумена

Декан Луцька протоієрей Михайло Онищук на прохання інтернет-видання *Lutsk.lutsk.ua* висловив свою думку з приводу відео у «Фейсбуці» відомого актора, теле- і радіоведучого Сергія Притули про його похід у храм. А благочинний монастирів і прес-секретар єпархії архимандрит Константин (Марченко) прокоментував пост на своїй сторінці у цій соцмережі. Публікації духовенства поширено 11 березня.

У дописі артист назвав перебування в церкві «кастингом правильності перебування у храмі». Це пов'язано з тим, що окремі парафіяни робили зауваження С. Притулі щодо правильної, на їхню думку, поведінки в Божому домі. При цьому, як висловився шоумен, «саме завдяки ось таким "порадникам" наша молодь йде куди завгодно: в іншу віру, в атеїсти, в секти і т.д., тільки не в церкву».

Отець Михайло, зокрема, погодився із тим, що така проблема існує: «Релігійні фанатики ніколи й нікому не приносять користі. Це бажання "проявити свої знання", і це недобре, але таке є. Це все повинно переноситись як маленька лепта терпіння і тоді буде все по-справжньому», – переконаний священнослужитель.

Проте потрібно задуматися і «шукати проблему не в церкві, не в її формі, не в місці, де вона стоїть, а замислитись, що ти шукаєш і що тобі потрібно», – зазначив душпастир. Також священник провів аналогію: «В черзі за айфонами люди розбивають один одному голови, бо в них є "мета". Так от, в черзі за спасінням, за частинкою Крові Христа, яка лилася з ран, треба зрозуміти, що слід пройти щось тернисте, а не просто комфортно заїхати».

Намісник жидичинської обителі о. Константин переконаний, що популярності у соцмережі цей пост набув лише через саме ім'я його автора. Кожна ж людина сама шукає свій шлях до Господа. А проблемою архимандрит вважає те, що «ми маємо явний брак віри в Живого і Всюдиприсутнього Бога, тому й дозволяємо собі безвідповідальне життя, безвідповідальні твердження, безвідповідальне базікання на важливі теми... Ми забули, що ми усі ПРОСТО люди. І хочемо ми того чи ні, кожен у свій час помре і стане перед лицем Бога». Тому чернець запевняє, що ми усі повинні зрозуміти: світ не крутиться навколо нас, і слід морально дорослі до того, що життя «не обмежується сімдесятьма чи вісімдесятьма роками, а продовжується у вічності».

Немає нічого більшого, ніж Боже людинолюбство

Митрополит Луцький і Волинський Михайл під час проповіді, виголошеної 12 березня, у другу неділю Великого посту, на завершення Божественної Літургії у кафедральному соборі Святої Трійці, зауважив, що ніколи не потрібно здаватися.

«Ніколи не пізно щось у своєму житті міняти», – наголосив владика. Треба вірити і довіряти Господу. «Все в нашому житті може змінити людина. Тут, на землі. Вона це може зробити своєю волею і благодаттю Божою», – запевняє архієрей. На підтвердження цього керуючий єпархією навів слова апостола Павла: «Я можу все в укріплюючому мене Господі».

Архієрей переконаний, що Всевишній допоможе і не відвернеться від людини, яка буде просити Його про допомогу. «Чоловіколюбство Бога більше, в нього любові більше, ніж вага вашого гріха. Тобто Бог може допомогти, перемогти нас і того гріха, який ви вчинили», – додав владика.

Єпархія відзначила День українського добровольця

З нагоди Дня українського добровольця 14 березня відбулися заходи за участю духовенства.

У кафедральному соборі Святої Трійці митрополит Михайл очолив святковий молебень. З ним служили військові капелани Волинського краю.

У слові архієрея нагадав, що коли постало питання вибрати долю нашої держави, ніхто остеронь не стояв. Але крім мирних кроків, які робила українська спільнота, Господь нам дав ще випробування на межі життя і смерті. І не лише Майдан засвідчив нашу велику любов до своєї держави та готовність до самопожертви. Наші люди, сповнені добровольчим духом та патріотизмом, залишилися в країні й стали захищати її кордони. Добровольці, волонтери, небайдужі – це і є справжня душа українців. «Бути небайдужим! І знати, що це – твоя Батьківщина», – наголосив високопреосвященний. Тому в цей день ми молимося і шануємо усіх, хто був небайдужим.

Також керуючий єпархією вручив медалі від Патріарха Філарета «За жертвність та любов до України» військовим капеланам протоієрею Вікторові Липчику, священникам Валерію Владиці, Антонові Таранченку, Сергієві Лівончуку та волонтерів Борису Горбатюку. Інші церковні відзнаки отримали протоієрей Андрій Мовчанюк та Іван Гуреев. Почесну грамоту від голови ОДА одержав священник Олександр Добровольський. Також було відзначено подяками волонтерів.

Потому відслужили заупокійну літію біля стели Героїв на Театральному майдані, яку теж очолив митрополит Михайл.

Після завершення молитви відбувся автотур із центру Луцька до Алеї почесних поховань на міському цвинтарі в Гаразджі. Там також було відправлено панахиду. Її очолив луцький районний декан протоієрей Володимир Присяжнюк.

У заходах взяли участь секретар міськради Юлія Вусенко, начальник ГУНП України у Волинській області генерал поліції Петро Шпиґа, інші представники влади, добровольці та військовослужбовці.

Волиняни – на форумі літераторів-християн

Літературний редактор інформаційно-видавничого центру нашої єпархії Віктор Гребеньюк 15 березня взяв участь у Третій звітній-виборчій конференції міжконфесійної Спільноти християнських письменників України, приуроченій до десятиліття її діяльності.

Делегат волинського осередку, зокрема, був учасником обговорення звітної доповіді голови Спільноти Костянтина Шаповалова, вносив пропозиції щодо розвитку організації.

Привітання Патріарха Київського і всієї Руси-України Філарета християнським письменником зачитав член СХПУ протоієрей Євген Заплетнюк.

Духовенство єпархії провітувало про діяльність

6-16 березня в Луцьку відбулися щорічні збори духовенства всіх деканатів, на яких обговорили життя громади у 2016 р. Вони проходили у Волинській православній богословській академії.

Представник Міністерства з надзвичайних ситуацій прочитав священнослужителям лекцію щодо правил техніки протипожежної безпеки, оскільки дотримання їх необхідне в церквах.

Важливим стало обговорення змін і доповнень до статутів парафій згідно зі змінами у законодавстві. З душпастирями працювала юрисконсульт єпархії Юлія Спіріна, яка також допомагала упорядкувати документацію.

Відбулося звітування про пастирське служіння на парафіях.

Владика: усе творімо на спомин про Господа

19 березня, у третю неділю Великого посту, митрополит Луцький і Волинський Михайл пояснив, чому цього дня, у неділю хрестопоклонну, ми виносимо хрест посеред храму. Про це він говорив під час проповіді у кафедральному соборі Святої Трійці.

«Церква укріплює нас у вірі й надихає у черговий раз подивитися на хрест», – розпочав високопреосвященний. У цей день ми виносимо животворчий хрест Господній для того, аби нагадати громаді, для чого ми встановлюємо пости, вклоняємося перед хрестами. Усе це ми робимо на спомин про нашого Спасителя. Уже пройшла половина посту. Хтось звик до

нього, хтось уже закінчив, а хтось і не розпочинав. А сьогодні ми собі повинні в черговий раз нагадати, що все робимо на спомин про Бога.

У повсякденному житті ми так часто бачимо хрест, що, проходячи біля нього, не завжди помічаємо його, не осінаємо себе хресним знаменням. А так не повинно бути. Керуючий єпархією поділився радістю, коли споглядає, як, проходячи попри собор, люди зупиняються і хрестяться. Але таких повинно бути багато, всі повинні до них належати. Окрім того, ми повинні мати велику віру, велику ревність і возносити постійну молитву, наголосив владика Михайл.

Душпастир розповів про досвід капеланства

Військовий капелан священник Олександр Вронський 21 березня побував на зустрічі до Дня українського добровольця «Вони були першими». Захід відбувся у Волинському краєзнавчому музеї.

Отець Олександр поділився із присутніми спогадами про те, як він ніс капеланську службу на Сході країни. Адже коли розпочалася війна, душпастир із благословіння митрополита Луцького і Волинського Михайла відправився разом із бійцями в АТО та духовно опікувався батальоном «Січ».

Священик переконаний, що відвоювати територію легше, ніж завоювати серця людей, тому із духовними побратимами виконували ще й просвітницьку місію.

Також своїм досвідом поділилися інші добровольці та волонтери. Із вітальною програмою виступили студенти Коледжу рекреаційних технологій і права.

Архієрей привітав працівників СБУ із професійним святом

З нагоди 25-річчя діяльності Служби безпеки України митрополит Михайл 23 березня відвідав урочистості в актовому залі УСБУ у Волинській області.

До привітань долучилися представники влади і громадськості. Очільник управління Юрій Фелонюк провітнував про діяльність СБУ на Волині за ці роки.

Після проголошення незалежності в Україні постало питання про створення нових відповідних спецслужб. Так 25 березня 1992 р. Верховна Рада України ухвалила закон «Про Службу безпеки України».

Віце-канцлер єпархії привітав нацгвардійців

Старший капелан єпархії протоієрей Олександр Безкорований 24 березня долучився до урочистостей із нагоди третьої річниці створення Національної гвардії України. Дійство відбулося на плацу військової частини 1141 у Луцьку.

Душпастир, привітавши військовиків, розповів, яким повинен бути справжній військовослужбовець згідно зі Священним Писанням. Це людина здорова, чиста фізично, морально й духовно, збагачена християнськими чеснотами. Отець Олександр висловив переконання, що всі присутні є саме такими людьми.

Окрім того, передаючи бійцям привітання від митрополита Луцького і Волинського Михайла, священнослужитель побажав усім миру, злагоди, розуміння, довгих років життя і хорошої служби.

Архієрей: ми постимося формально

Митрополит Михайл під час проповіді, виголошеної 26 березня, у четверту неділю Великого посту, на завершення Божественної Літургії в кафедральному соборі Святої Трійці, наголосив на двох напрямках нашого постового подвигу – власне посту і молитві.

Архієрей пояснив, що піст – це обмеження не лише у їжі, але починається з їжі. На жаль, сьогодні ми все «звужуємо і переводимо лише на їжу... – зазначив високопреосвященний. – Ми виносимо якісь речі формально... І, здається, піст прийшов, то піду один раз посповідаюся, і то як всі разом, щоб не встиг ще все розказати, а вже допустили до Причастя. І думаєш, щоб все так швидко пройшло». А не пройде, запевняє владика. У такому випадку «пустий той піст. Для тебе він пустий. Бо він безрезультативний». А для християнина так не має бути. «Не може піст пройти незрезультативно, якщо людина вела себе в ньому так, як вчить свята Церква. Не може. А можете все змінити в своєму житті. Все! "Я можу

все в укріплюючому мене Господі", – так говорить Священне Писання. Я можу все, якщо з Богом. Якщо щось не міняється, значить ти щось не так робиш», – наголосив митрополит.

Тому владика Михайл побажав: «Не кидати слова божественного змісту, чи літургійного, чи церковного», а настійно молитися, розмовляти з живим Господом.

У духовній школі відбулася міжвузівська конференція

Спільно з кафедрою релігієзнавства та теології Національного університету «Острозька академія» у Волинській православній богословській академії відбулася конференція на тему «Видатні постаті, події та пам'ятки в історії та сьогоденні релігій: світ та Україна». Про це повідомив сайт *Vpba.org*.

Перша частина заходу відбулася 29 березня в НУ «Острозька академія», де учасники ознайомилися з напрацюваннями її молодих науковців. Друга ж розпочалась 30 березня у ВПБА з екскурсії духовним навчальним закладом. Її провів секретар вченої ради священник Владислав Фультес.

Потому до учасників конференції звернувся митрополит Луцький і Волинський Михайл, виступив ректор ВПБА протоієрей Володимир Вакин та завідувач кафедри релігієзнавства і теології острозького вишу Надія Стоколос. Після цього розпочалася робота у секціях за двома напрямками: «Філософсько-теологічний вимір історії релігій» й «Історія релігії: світ та Україна».

Наприкінці конференції підбито підсумки та проведено екскурсію для гостей міста (Музей волинської ікони, Музей Луцького Хрестовоздвиженського братства та крипта однойменного храму).

Керуючий єпархією благословив лікарську конференцію

Митрополит Луцький і Волинський Михайл разом із духовенством кафедрального собору Святої Трійці 30 березня побували на конференції медиків. Її учасники обговорили законопроект Олега Мусія про лікарське самоврядування.

Архієрей виголосив привітання, у якому зазначив: так склалося, що зазвичай українець «приходить до лікарні за три дні до смерті». А так не повинно бути. Тому високопреосвященний наголосив, що про своє тіло – храм Духа – потрібно піклуватися, і порадив лікарям частіше розповідати про профілактику хвороб та успіхи в цій справі.

Захід відбувся у Волинському академічному обласному театрі ляльок.

Священик зустрів нацгвардійців, які повернулися з АТО

Настоятель луцької парафії Святителя Йоана Золотоустого протоієрей Петро Атаманів 31 березня благословив бійців військової частини 1141 Національної гвардії України, що повернулися до Луцька з Донбасу.

У слові о. Петро подякував воїнам за те, що захищали рідну землю, та їх батькам – що виховали справжніх патріотів Батьківщини. Також душпастир зазначив: Київський Патріархат завжди підтримував українських військовослужбовців і надалі буде опікуватися ними. «Молитва за наших воїнів у нашому храмі була, є і буде», – наголосив священник.

Також із вітальними словами до гвардійців звернулися командир Василь Гуртовський, заступник очільника Національної поліції в області Сергій Козак та представники влади.

Архієрей садив ліс у Сокиричах на Ківереччині

У рамках всеукраїнської акції «Майбутнє лісу – в твоїх руках» 1 квітня відбулася висадка дубів у лісовому господарстві с. Сокиричі Ківерецького деканату. На запрошення Волинського обласного управління лісового та мисливського господарства у садінні дерев узяв участь митрополит Луцький і Волинський Михайл.

Учасниками акції також були представники влади та громадськості, зокрема, голова облдержадміністрації Володимир Гунчик і голова Апеляційного суду Петро Філюк.

Інформаційна служба єпархії

Докладніше про ці та інші події – на офіційному сайті pravoslavivolyyni.org.ua

РАДИМО ПРИДБАТИ

ВИЙШОВ ЗБІРНИК ДУХОВНИХ ТВОРІВ НА ДОНБАСЬКУ ТЕМАТИКУ

Волинський осередок Співки християнських письменників України випустив у світ колективний збірник поезії й прози «Донбас – Волинь: в обіймах молитви». Його складають твори на теми Донбаської війни та Майдану. Більшість тиражу має бути безплатно розповсюджено на Донеччині й Луганщині серед військовиків і місцевих цивільних.

У збірнику, зокрема, вміщено «Донбаські новели» – цикл із десяти невеличких оповідань Віктора Гребенюка, літературного редактора інформаційного центру нашої єпархії. Декілька з них було надруковано у «Волинських єпархіальних відомостях».

Книжку презентували 28 лютого у Волинському інституті післядипломної педагогічної освіти перед учителями області під час добродійного концерту для потреб наших воїнів на Сході. Волонтери освітянського благодійного фонду «Серце патріота», що долучився до фінансування тиражу, частину його відвезуть у зону АТО вже ближчим часом.

Але й читачі нашого краю можуть ознайомитися зі збіркою. «Донбас – Волинь: в обіймах молитви» передано в усі публічні бібліотеки Луцька. **Придбати ж видання можна за телефонами 050 834-56-93, 097 940-53-13, електронною поштою mitsolga@gmail.com.**

Протоієрея Миколу Шутяка звільнено від обов'язків капелана Волинської обласної дитячої лікарні та настоятеля її каплиці Святителя Миколая Чудотворця в Луцьку, а **священника Мирона Петрини** призначено на ці посади (укази № 5, 8 від 22 лютого).

Священника Федора Устимчука звільнено від обов'язків настоятеля парафії Апостолів Петра й Павла в с. Проходи та Успіння Пресвятої Богородиці в с. В'язівно Любешівського дек., а **священника Антона Коростова** призначено на цю посаду (№ 6 від 22 лютого, № 12 від 6 березня).

Священника Дмитра Алія призначено настоятелем парафії Різдва Йоана Хрестителя в с. Підсинівка Старовижівського дек. (№ 9 від 22 лютого).

Священника Ігоря Кузьмича зараховано до кліру парафії Апостолів Петра й Павла в Ковелі (№ 10 від 6 березня).

Протоієрея Тараса Манелюка призначено настоятелем парафії Великомученика і цілителя Пантелеймона в с. Грем'яче Цуманського дек. (Ківерецький р-н) (№ 13 від 7 березня).

Протоієрея Василя Неліпу відрховано з кліру собору Покрови Пресвятої Богородиці в Ківерцях із зарахуванням поза штат єпархії (№ 14 від 9 березня).

Диякона Юрія Глоу відрховано з кліру парафії Холмської ікони Божої Матері в Луцьку (№ 16 від 20 березня).

Священника Сергія Смірнова зараховано до кліру парафії Великомучениці Катерини в Луцьку (№ 17 від 20 березня).

Подяка військовим капеланам

Митрополит Луцький і Волинський Михайл та духовна консисторія висловлюють сердечну вдячність за душпастирську опіку над воїнами АТО й волонтерську діяльність капеланам протоієреям Іванові Гуреєву, Сергієві Ледовку, Андрієві Мовчанюку та Володимирові Присяжнюку, луцькому районному деканові.

Щире вам «спаси, Господи!» за священницьке служіння серед військовиків на Сході нашої країни, постійній благодійній поїздки та передачі гуманітарної допомоги бійцям, навчальним закладам, соціальним установам. Бажаємо вам успіхів у подальшій роботі на благо України.

ЕПАРХІАЛЬНИЙ КАЛЕНДАР

6 квітня

День висвяти: 20 років тому, 1997-го, – протоієрей Василь Ревага, настоятель парафії Зачаття праведною Анною Пресвятої Богородиці в с. Підбереззя Горохівського деканату.

7 квітня

День заснування храму: 10 років тому, 2007-го, – церква Благовіщення Пресвятої Богородиці в Луцьку.

День висвяти: 15 років тому, 2002-го, – протоієрей Іван Оринчак, настоятель парафії Святителя Миколая Чудотворця в с. Колодачне, Йоана Богослова в с. Будище, Покрови Пресвятої Богородиці в с. Любитів Ковельського районного деканату.

9 квітня

День висвяти: 10 років тому, 2007-го, – священник Володимир Стеблина, настоятель парафії Ікони «Всецариця» в Луцьку.

13 квітня

День висвяти: 20 років тому, 1997-го, – протоієрей Віктор Пушко, головний редактор єпархіальної радіостудії «Благо», настоятель парафії Різдва Йоана Хрестителя в с. Лище Луцького районного деканату.

17 квітня

День народження: 50 років тому, 1967-го, – священник Ростислав Дідух, настоятель парафії Преображення Господнього в Ковелі.

20 квітня

День висвяти: 20 років тому, 1997-го, – протоієрей Іван Пахолок, настоятель парафії Воздвиження хреста Господнього с. Боратин Луцького районного деканату.

21 квітня

День висвяти: 15 років тому, 2002-го, – протоієрей Володимир Лозинський, настоятель парафії Преображення Господнього, Преподобного Сергія Послушного в с. Зміїнець Луцького районного деканату, Рівноапостольної великої княгині Ольги в Луцьку.

22 квітня

День народження: 30 років тому, 1987-го, – священник Микола Качмар, настоятель парафії Йоана Богослова в с. Стеблі, Святої Трійці в с. Уховецьк, Трьох святих в с. Мар'янівка Ковельського районного деканату.

28 квітня

День народження: 40 років тому,

1977-го, – протоієрей Юрій Близнюк, інспектор з питань місійної діяльності Управління єпархії, настоятель парафії Великомучениці Катерини в Луцьку.

29 квітня

День висвяти: 20 років тому, 1997-го, – протоієрей Дмитро Андрухів, настоятель парафії Покрови Пресвятої Богородиці в с. Поворськ Ковельського районного деканату.

4 травня

День народження: 45 років тому, 1972-го, – протоієрей Дмитро Андрухів, настоятель парафії Покрови Пресвятої Богородиці в с. Поворськ Ковельського районного деканату.

7 травня

День народження: 45 років тому, 1972-го, – протоієрей Віталій Собко, голова інформаційно-видавничого центру єпархії, клірик кафедрального собору Святої Трійці.

12 травня

День заснування храму: 10 років тому, 2007-го, – церква Святителя Василя Великого в селищі Стара Вижівка.

18 травня

День висвяти: 20 років тому, 1997-го, – протоієрей Василь Михалко, настоятель парафії Безсрібників і чудотворців Косми й Даміана в с. Холоневичі, Великомученика Димитрія Солунського в с. Знамирівка Цуманського деканату (Ківерецький р-н).

19 травня

День заснування храму: 10 років тому, 2007-го, – церква Ікони Софії, Премудрості Божої, у Луцьку (Східно-європейський національний університет ім. Лесі Українки).

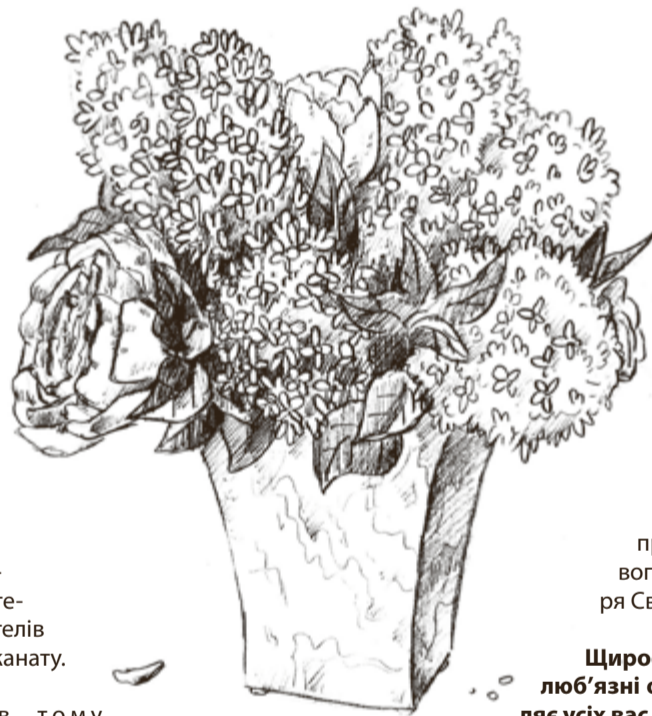
19 травня

День заснування храму: 15 років тому, 2002-го, – церква Вознесіння Господнього в Любешові.

23 травня

День висвяти: 35 років тому, 1982-го, – протоієрей Богдан Гринів, настоятель домового Катеринівського храму жіночого монастиря Святителя Василя Великого в Луцьку.

Щирі серцем вітаємо вас із ювілеями, боголюб'язні отці, браття і сестри! Хай Бог благословляє усіх вас на многії і благії літа!

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях. Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її ближнім або в бібліотеку

<p>СЛОВО КИЇВСЬКОГО ПАТРІАРХАТУ – НА ВОЛИНІ</p> <p>ЧИТАЙТЕ</p> <p>Газета «Волинські єпархіальні відомості»: запитуйте у храмах, кіосках, передплачуйте на пошті (виходить раз на місяць). Звертатись: (0332) 72-21-82, hazeta.vyev@gmail.com</p> <p>Різноманітна духовна література: запитуйте у храмах, книгарні-бібліотеці «Ключі» за адресою: Луцьк, просп. Волі, 2 (навпроти ЦУМу, біля обласної юнацької бібліотеки).</p>	<p>Розпорядок роботи: будні – 9.30–19 год; свята, суботи й неділі – 10–17 год.</p> <p>Звертатись: (0332) 29-94-01, моб. (050) 339-73-66, (067) 570-57-97, kljuchi@ukr.net</p> <p>ДИВІТЬСЯ</p> <p>Відеоканали в інтернеті: Youtube.com/PravoslaviaVolyni; Youtube.com/social1970</p> <p>Передача на обласному державному телебаченні: «Що каже священник» (виходить раз на місяць). Слідкуйте за телепрограмою.</p> <p>Звертатись: (0332) 72-21-82, telesobor@gmail.com</p>	<p>СЛУХАЙТЕ</p> <p>Передача «Благо»: неділя, 7.30, FM-радіостанція «Сім'я і дім» (102,4 МГц).</p> <p>Звертатись: (095) 126-40-77, blaho@ukr.net</p> <p>ЧИТАЙТЕ, ДИВІТЬСЯ, СЛУХАЙТЕ</p> <p>Сайт pravoslaviavolyni.org.ua – історія, устрій єпархії, святині, персоналії, документи, новини, фото, відео, газета, книги, аудіо, передруки.</p>
--	---	--

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину Православну Церкву!

Свідцтво про державну реєстрацію: ВЛ № 219 від 03.08.2004 р.

Засновник і видавець – Управління Волинської єпархії Української Православної Церкви Київського Патріархату (Волинська духовна консисторія)

Друк – ТОВ «Волинська друкарня» (Луцьк, просп. Волі, 27). Тел. (0332) 24-25-07. Зам. 323. Наклад 2750 пр. Передплатний індекс 91241

Редакція

Віталій КЛИМЧУК (головний редактор), Віктор ГРЕБЕНЮК (літературний редактор і коректор), протоієрей Віталій СОБКО, Олександр БІЛЬЧУК (верстка, «НІЦІАЛ»)

При використанні матеріалів часопису для публікації в інших ЗМІ посилайте на нього обов'язково. Редакція не завжди поділяє позиції авторів, які несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, та залишає за собою право редагувати матеріали або не друкувати їх зовсім.

Рукописи не рецензуються і не повертаються, листування з читачами – тільки на сторінках газети.

ДОВІДНИК ВОЛИНСЬКОЇ ДУХОВНОЇ КОНСИСТОРІЇ

43025 Луцьк, Градний узвіз, 1. Volynkonsystoriia@ukr.net.

Час роботи: понеділок–п'ятниця (крім святкових днів), 10.00–16.00.

Обідня перерва: 13.00–14.00

Керуючий єпархією

Митрополит Луцький і Волинський МИХАІЛ.

Тел./факс (0332) 72-44-64

Канцелярія

Канцлер – протоієрей Микола ЦАП. Тел. (0332) 72-53-63

Віце-канцлер – протоієрей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ. Моб. (050) 956-70-00

Інформаційно-видавничий центр

Тел. (0332) 72-21-82

Голова центру – протоієрей Віталій СОБКО. Моб. (050) 661-56-68

Інформаційна служба (збір та опрацювання даних про діяльність єпархії) – info@pravoslaviavolyni.org.ua

Сайт pravoslaviavolyni.org.ua – info@pravoslaviavolyni.org.ua

Прес-служба (співпраця зі ЗМІ) – pres-sluzhba@ukr.net

Газета «Волинські єпархіальні відомості» – hazeta.vyev@gmail.com

Телестудія «Собор» – гол. редактор Андрій ГНАТЮК. Telesobor@gmail.com

Радіостудія «Благо» – головний редактор протоієрей Віктор ПУШКО. Тел. (095) 126-40-77. Blaho@ukr.net

Видавничий відділ і книгарня-бібліотека «Ключі» – завідувач Дмитро ГОЛОВЕНКО. Тел. (0332) 29-94-01, моб. (050) 339-73-66, (067) 570-57-97. Kljuchi@ukr.net

Капеланська служба

Старший капелан – протоієрей Олександр БЕЗКОРОВАЙНИЙ

Інспектор з питань місійної діяльності – протоієрей Юрій БЛИЗНЮК. Тел. (0332) 20-00-25, моб. (095) 538-05-87

Паломницький центр «Україна»

Керівник Лариса САВЧУК. Тел. (0332) 71-83-77, моб. (050) 812-09-79

Склад-магазин ікон, риз, церковного начиння тощо

Директор Богдан ТИШКЕВИЧ. Луцьк, просп. Волі, 2. Моб. (066) 217-25-58

Розпорядок роботи: понеділок–п'ятниця – з 10 до 18 год, в суботу – з 10 до 15 год. Обідня перерва від 13 до 14-ї.

— ОДНОВІРЦІ ЗА КОРДОНОМ

ЩО ТАКЕ «САМО-...»?

Перед нами – зразок інтелектуальної церковної публіцистики. Ці непрості міркування православного священика зі США, країни індивідуалістів, можуть бути цікавими й для нас, адже крайній індивідуалізм, егоцентризм дедалі більше поширюється і в українському суспільстві – не тільки серед людей, далеких від Церкви, а й серед «воцерковлених». Сподіваємося, що такого роду публікації знайдуть свого читача й будуть корисними на шляху християнського вдосконалення – від егоцентризму до Богоцентризму.

Зараз, коли ми наближаємося до останніх днів Великого посту, я б хотів звернути увагу на тему, яка часто впливає на поверхню у моїх повчаннях та проповідях, на додачу до моїх роздумів та читань, – тему сучасного захоплення й одержимості усім, що стосується «себе», чи «само-». Від психотерапевтів до ведучих ток-шоу і навіть «духовних учителів» нам пропонують «відкрити себе», чи «увійти в контакт із собою», чи «покращити себе». Зараз ми чуємо, як популярні особистості буквально «повторно винаходять» себе, коли «ідуть далі», до нової фази життя й досвіду. І, можливо, найбільш поблажливим із усього цього самовираження є феномен «селфі»! У всьому цьому, здається, є якесь внутрішнє розуміння того, чим є це загадкове «само-», бо ми так часто і з такою готовністю посилюємося на нього.

Однак чи є спільне підґрунтя стосовно того, що ми маємо на увазі під цим терміном? Якби ми мали залежати від більш-менш сучасної психології чи біхевіористських наук, ми могли б поставити таке питання: чи «само» означає нашу «персональну/особисту ідентичність», що становить кожного з нас як унікальну людську особистість? Ми вирізняємо один одного згадуванням «себе», таким чином зосереджуючи увагу на своїй чи нашій індивідуальності. Можливо, це відноситься до нашої свідомості та здатності розмірковувати над нашим існуванням – як у виразі «Я знаю, що живу, і що одного дня я помру, отже маю здатність до самосвідомості». Чи «само» є просто синонімом до «я» чи «его»? Буддизм, з іншого боку, відкидає саму ідею «себе», називаючи її ілюзією, створеною нашим постійним бажанням. Можливо, тоді буддисти менш егоцентричні за нас... Однак через те ми не погоджуємося з буддизмом із цього важливого питання і приймаємо «себе»/«само» як невідмінну частину того, що ми люди, тоді як християни ми б зрештою стали стверджувати, що цей термін – «само» – вказує на щось значиме. Ось що нам слід пробувати з'ясувати.

Тим не менше наша сучасна зайнятість собою межує з одержимістю та ідопоклонством. Життя подається як довга та захоплива мандрівка «самовідкриття». Проте чи є це насправді «его-мандрівка», яка веде до «самообману»?

Відверто кажучи, значна частка сьогоднішніх розмов про «само-» і «себе-» звучить страшенно поверхово. Це відрізняється як небо і земля від стародавньої максими дельфійського оракула, яку перейняли Сократ і більш пізні філософи: «Пізнай себе!» Все сказане поки що у цій статті – просто кілька коментарів, як вступ до уривка з дуже глибоким змістом, на який я натрапив, читаючи книгу серйозного дослідника Нового Завіту Бена Візерінгтона Третього. Цей автор викрив модний напрям, що спостерігається у певних сучасних авторів, які трансформують теологію (реальність Богоцентрична) в антропологію (реальність як людиноцентрична). Іншими словами, пишучи про Бога чи Христа, вони зрештою перетворюють весь пошук на ще одну спробу «відкриття себе». Ось чому ці дослідники критикують Новий Завіт і намагаються надати більшій важливості деяким із неканонічних «Євангелій». Ці еретичні, гностичні «Євангелія» пишуть переважно про відкриття «бога у собі». Тоді «духовність» – це насправді «само-реалізація», якщо не «само-обожнення»!

Критикуючи деякі з таких сучасних духовних пошуків, Візерінгтон завершив свою працю таким абзацом – простим, прямим і доречним: «Проблема з порадою “будь собою” або “керуй своїм життям” полягає в тому, що ніхто з нас не є собою. Ми всі згрішили і позбавлені слави Божої, і ми потребуємо викуплення, яке пропонує нам Христос, а не ще однієї програми самопомоги. Ми впали і самі – своїми силами – не можемо встати. Програми самопомоги не перетворюють нас у нове творіння, навіть якщо вони можуть допомогти нам упоратися із залежністю чи стати добрими, лагіднішими людьми. Чи ми хочемо бути собою – такими, як ми є, – а чи ми

Священик Стівен Костофф

хочемо бути чимось кращим – бути як Христос, і дозволити життю Христа сяяти для інших так, що вони теж прагнуть бути, як Він?»

Ми не є самими собою, бо ми впали і грішні. Це біблійна правда. Визнання цього факту може слугувати лише як гарний початок шляху пізнання нашого «правдивого Я». І саме тому пустельник Євагрій Понтійський писав: «Самозасудження є початком спасіння». (Ви не знайдете книжки з такою назвою у відділі «Самодопомога» вашої місцевої книгарні!). Це не має ніякого стосунку до нездорової ненависті до себе. Це означає визнати наші гріхи і потребу в покаянні, звільненні від непотрібної втечі у самовиправдання. Яке б «само-» чи «себе-» могло мати стосунок до певних із запропонованих мною можливостей, справжнім питанням стає: яка основа, чи підґрунтя для «само-» чи «себе-»? Що гарантує цьому «само-» стабільність і тривалість? Що не допустить, щоб «само-» стало ще однією скороминучою ефемерною реальністю, таким же «порохом на вітрі», як і наші тіла? Якщо і є відповідь, то це має бути Бог. Або людське «Я» засновано й утверджено в Бозі, або воно

засновано в нічому. Ми або походимо з джерела, яким є Бог, або ми походимо з джерела, яким є ніщо. В останньому випадку «Я» є нестабільним і постійно знаходиться на межі зникнення у порожнечі. Можливо, всі галасливі крики про «самоствердження», які ми чуємо сьогодні, є інстинктивною реакцією на, а чи навіть бунтом проти цього внутрішнього нігілізму. Безбожний пошук відкриття себе веде до тупикової зустрічі з нашим власним «ніщо»! Чи атеїстичні психотерапевти і світські порадики нагадують власним клієнтам про цей холодний факт?

Це останнє твердження має бути компетентним, для того щоб уникнути непорозуміння стосовно того, що я мав на увазі. Безсумнівно, існує багато чудових груп і психологічних тренінгів на зразок «Допоможи собі сам», які були і лишаються дуже ефективними у тому, щоб допомагати людям подолати велике розмаїття проблем із відхиленнями у плані поведінки, особливо що стосується різних видів залежності. Найбільш відомою, напевне, є «Аноніми алкоголіки», терапевтична практика, заснована на засадах Святого Письма, яка визволила від алкоголізму незліченну кількість чоловіків та жінок. До цього часу багато людей звертаються до таких помічних товаришів, які допомагають їм подолати деструктивну поведінку... і таким чином рятують себе від ситуацій, які здаються безнадійними. У той же час у тих людях, які потребують такої зміни, культивується і відновлюється здорова «само-надіяність». Багато з таких груп самопомоги визнають існування Бога і таким чином застосовують відповідні терапевтичні практики у теїстичному контексті. Це додає всьому процесові виміру смиренності. Однак ідеться не зовсім про це явище, але радше про порожні обіцянки і навіть псевдотеологічні вчення, які ведуть до будь-якого нездорового зосередження на собі.

Десять мусить дати тріщину ця сучасна одержимість собою, яка згенерувала і генерує нескінченний ринок для книжок, плівок, компакт-дисків, семінарів, програм, психологічних практик, гуру «самопомочі» й тому подібного. На противагу цьому, звучить вимогливе вчення нашого Господа: «Якщо хтось хоче йти за Мною, нехай зречеться себе» (Марка, 8:34). Це не буддистський заклик до «само-перевернення» у пошуку просвітлення. Це Христовий шлях, який навчає нас, що триматися за «себе» – зі страху, самозаклисту чи навіть по-ідопоклонницькому – як за якусь автономну одиницю зрештою призведе до втрати нашого «життя». Заперечити такий егоцентричний спосіб існування заради Святого Письма – означає фактично «врятувати» своє життя. «Життя» і «себе» у цьому уривку

дуже тісно пов'язані. Далі, слово «життя» фактично означає «душа». Таким чином, біблійно ми виявляємо, що слово «себе» є синонімічним до слова «душа» чи «життя». Кожен із нас є «живою душею», яка сформована творчою силою Бога й отримала «подих життя», який підтримує нас і підіймає нас вище за суто біологічний рівень існування.

Якщо глибше користуватися нашою богословською мовою, ми також повинні прирівняти «себе» з людиною (теологічний термін *hypostasis*). Кожна жива душа є людиною – унікальною, неповторною і любленою Богом. Так як Три Божественні Особи Святої Трійці ніколи не є самоізолюваними, самозануреними або егоцентричними, так само і ми розуміємо, що це був би неправильний спосіб існування. Справжня людина завжди повернена до іншої людини у порусі любові та спільності, так само як і Три Особи Трійці. Це дає нам глибоке розуміння вчення: «Люби свого ближнього – ближніх, як самого себе» (Марка 12:31). «Бути» означає бути у причасті, спільності, як пояснював один із наших сучасних православних богословів. Якби ми могли скерувати свою енергію на пізнання «цілковито Іншого» – Бога – і багатьох інших – ближніх, тоді ми у процесі відкрили б своє «справжнє Я». Наше Передання вчить нас віднаходити себе в інших – у Бозі та ближньому. Життя живою душею, або людиною в такому разі описує спосіб буття, спосіб життя, який знаходиться так само далеко від ледь прикритого нарцисизму, який сьогодні видає себе як «самореалізація», як далеко Захід є від Сходу!

Православне християнство утверджує людське «Я», але як таке, що своїм самим існуванням залежить від творчої сили Бога і викупної благодаті Христа. Кожного з нас творить, підтримує і веде Бог – шляхом до призначення такого славетного, що його по суті неможливо описати. Саме це є смиреним визнанням нашої залежності від Бога, яке стає основою тривалого процесу, що проведе нас від зацікленості на собі, егоцентризму, до того, щоб бути «Богоцентричними». Можливо, ми навіть візьмемо на себе сміливість сказати: прагнемо врятуватися від свого «Я» для того, щоб бути правдиво самими собою в обіймах Бога. Сьогоднішній світ, здається, забув цю обіцянку.

Священик Стівен КОСТОФФ,
настоятель церкви Христа Спасителя і Святого
Духа у м. Цинциннаті (США), викладач предметів
православного богослів'я на теологічному
факультеті університету Ксав'є в Цинциннаті

Переклад з англійської
Наталії ДОБЖАНСЬКОЇ-НАЙТ

